

ONZE MAN IN JOHANNESBURG/ZUID AFRIKA STELT ZICH VOOR:

Pater Henk Erinkveld heeft me gevraagd voor 2023, acht bijdragen te schrijven voor het Gerardus Magazine. Die uitdaging neem ik graag aan. Ik werk sinds juni 2001 in Z.Afrika in de strijd tegen de gevolgen van HIV/Aids met als standplaats Johannesburg. En daar is wel het een en ander over te vertellen!

VOORSTELLEN

Ik zal me om te beginnen eerst maar eens behoorlijk voorstellen. Mijn naam is Ricus Dullaert en ik ben op 26-3-1956 in Zutphen geboren. Ik ben de helft van een eeneiige tweeling en mijn broer Peter Dullaert, net als ik pastoraal werker, theoloog, antiquair en beëdigd makelaar en taxateur in antiek is u mogelijk wel bekend? We komen uit een katholiek middenstands gezin. En zowel Peter als ik zijn het meest beïnvloed door onze beide, diametraal tegengestelde oma's. Onze oma van vaders kant was diep gelovig en spiritueel en door haar gingen we beiden theologie studeren. Mijn oma van moeders kant was door de oorlogs omstandigheden verschillende keren in haar leven alles kwijt geraakt en had zich door haar fenomenale handels talent overal doorheen weten te slaan. Zij verloor in de 2de wereld oorlog twee zoons en toen Peter en ik in 1956, 11 jaar na de oorlog werden geboren, was het voor haar alsof ze haar 2 zoons terug kreeg. Ze stortte zich op ons met de slagzin: "Mien jongens worden koopman" en het stond voor haar vast dat wij antiekhandelaar zouden worden. Vanaf ons 5de jaar werden wij door haar gebrainwashed om dat inderdaad te worden.

MIJN SPIRITUAL JOURNEY:

Mijn "spiritual journey" was er een met de nodige bochten en "ups and downs". Op mijn 17de werd ik H.E.A.O. student afdeling marketing, want ik mocht van mijn vader op mijn 17de geen antiekzaak beginnen, wat ik het liefst had gewild. Op mijn 21 dacht ik dat ik pater trappist wilde worden en was ik 3 maanden ter orientatie in klooster Sion in Diepenveen. Ik molk ieder morgen om 4.00, 32 koeien, en ging 7 x per dag naar de kerk. Mijn oma kwam me op een zondag bezoeken en beet me toe: "Ricus wat fangt ge aan? Ziet ge niet wies? Hier is joa niks te verdienen"! In september 1977 werd ik theologie student aan de Katholieke Theologische Hogeschool Amsterdam. In het eerste studie jaar kwam een arts onze studenten vereniging toespreken. Hij zei: "Als jullie theologie studeren zijn jullie waarschijnlijk op zoek naar wie God is? Wel als je daar echt naar op zoek bent geef ik jullie een raad: Ga het lijden niet uit de weg". Deze zin sloeg bij mij in als een bom. En ik raakte in crisis en dacht: Als ik deze theologie studie vol wil houden moet ik er ook iets praktisch naast doen. Ik melde me aan bij Zuster Kandelaar, Augustines uit de Warmoestraat en moeder van de daklozen van Amsterdam en werd uitsmijter in haar koffie huis voor thuisloze mannen op de Nieuwmarkt. Dat koffie huis had ze gehuurd van seks koning Jopie van Casa Rosso, alias Zwarte Joop. Zuster Kandelaar en haar leger thuisloze mannen werden mijn leermeesters in de school van het pastoraat van de aanwezigheid. Ik bleef er 13 jaar als vrijwilliger werken. Mijn huisgenoot Mgr Ruud Huysmans, waarmee ik 5 jaar ineen woongemeenschap voor theologie studenten met pastorale ambities woonde had het al snel gezien en zei: "Ricus is niet erg geschikt om "de winkel open te houden", hij is meer geschikt voor pionieren en missioneren". In 1983 werd ik pastoraal opbouwwerker voor de Maria Magdalena parochie en de Nassau-Prinsseskerk in de beruchte Amsterdamse Staatsliedenbuurt, waar de krakers het voor het zeggen hadden. En werd zowaar de held van de kraakbeweging door als vredesengel deel te nemen aan het tegenhouden van een enorme ontruiming met legers M.E.-ers en horden fanatieke krakers. In 1990 zwaaide ik in de Staatsliedenbuurt af en ik datzelfde jaar werd ik beëdigd makelaar en taxateur in antiek en Amsterdams eerste drugspastor. Een mooie combinatie!

Nu eerste drugspastor van Nederland zijn, dat was me de pastorale baan wel! Mijn "parochie" bestond uit de 7500 hard-drug gebruikers van Amsterdam, van wie er naar schatting 1100 HIV+ waren en mijn kerk was tegenover een bordeel op de Amsterdamse Wallen. Daar hield ik iedere zondag een gebedsdienst met circa 80 druggebruikers. Mijn dagelijks werk bestond uit pastorale bezoeken in de gevangenis, het ziekenhuis, in afkick klinieken en daklozen opvanghuizen. En naarmate de HIV epidemie meer om zich heen begon te grijpen was ik vaker op de AIDS afdeling B13 van het OLVG ziekenhuis of in diverse hospices present om stervende druggebruikers bij te staan. Er waren nog geen HIV remmende medicijnen en in die jaren ging ik in 150 uitvaarten voor van druggebruikers die aan Aids waren gestorven. Ik kreeg doopverlof van de bisschop van Haarlem en doopte een 15 tal druggebruikers. Een nacht en een avond in de week werkte ik in de huiskamer voor straatprostituees van de nonnen, het Mirjam huis, achter het Centraal Station en leerde zo alle verslaafde straat prostituees en hun wereld kennen. In 1990 opende ik een galerie op de Keizersgracht 1991 werd ik toegelaten op de Pictura Amsterdam National (PAN) antiekbeurs en jaarlijks presenteerde ik me daar met een stand met antiquiteiten en ikonen. En zo had ik 10 jaar een soort "emotionele rollercoaster" leven en trok op met de rijksten, captains of industry en adellijke lieden, die ik via de PAN leerde kennen en de aller armsten, de druggebruikers uit de goot van Mokum. Naast de Pan kunst en antiekbeurs in November was het jaarlijkse hoogtepunt de Lourdes bedevaart voor HIV+ druggebruikers naar Lourdes in mei, waartoe ik het initiatief had genomen in 1992 en die nu 30 jaar later nog steeds jaarlijks plaatsvindt. In 1995 kwam ik erachter zelf HIV+ te zijn. En zo kwam ik definitief aan de zijde te staan van de 38,5 miljoen mensen ter wereld die HIV+ zijn. En gelukkig niet aan de kant van de 40 miljoen mensen die wereldwijd aan AIDS zijn overleden.

Vanaf 1991 was ik door de taakgroep Aids van de Raad van Kerken, waarin ik als drugspastor zitting had met pastorale beroemdheden als Pater van Kilsdonk, uitgezonden om alle internationale Aids conferenties bij te wonen. Daar begonnen vanaf 1995 steeds meer vertegenwoordigers uit sub Saharan Afrika de boventoon te voeren. En gaande weg rijpte bij mij het besluit mijn HIV+ broeders en zusters in Afrika te gaan helpen. In 2001 was het zover. Op een conferentie van Cordaid in het Zuid Afrikaanse Kleinmond werd ik door de Duitse "roestvrijstalen non", Elisabeth Schilling, gevraagd haar team op de Sizanani missiepost in Bronkhorstspuit bij Pretoria in Zuid Afrika te komen versterken. En daar begon ik in juni 2001. Ik wist dat Aids vreselijk was, maar daar op de missiepost kwam ik zo ongeveer in de hel terecht. In het hospice dat Elisabeth had gesticht overleden in 2001-2002 en 2003 jaarlijks 250 jonge mensen aan Aids. Meest jonge moeders van tussen de 20-35 jaar oud. Met Elisabeth begon ik in 2002 een weeskinderen project en in 3 jaar tijd hadden we 1000 aidsweesjes in ons project, die 5 dagen per week op een warme maaltijd van ons rekenden. God Zij Dank kregen we in 2004 via de RK bisschoppen van Zuid Afrika en de Amerikaanse regering aidsremmende medicijnen en ik werd manager van de Aidsremers klinieken op de Sizanani missie post en in het Nazareth house klooster, in de oude binnenstad van Johannesburg. In beide klinieken begonnen we in 2004 met de target 100 patiënten te initiëren op HIV remmers en op beide plekken hadden we drie jaar later 3000 hiv positieven aan Aidsremmers geholpen. En dat terwijl de Zuid Afrikaanse regering nog steeds aidsremmende medicijnen tegenhield. Het was een tijd met ontmoetingen met vele heiligen, zoals de redemptorist en bisschop Kevin Dowling van Rustenburg, die in de krottenwijk Freedom Park met 25.000 inwoners een aidsremmers kliniek in een container runde en een hospice voor stervende aidspatiënten had geopend naast zijn bisschopshuis. En de 65 jarige zambiaanse non, Zuster Teresa van de Sisters van John the Baptist, die uitbehandeld was met kanker en nog 1 jaar te leven had. Dat jaar vulde ze onder andere in door met mij een support groep voor Aidspatiënten op te zetten, want zo zei ze: "I still want to do something beautiful for God before I die". En dat werd sindsdien ook mijn motto: "iets moois voor God doen". Van mensen met

HIV/Aids kun je veel leren: Onder andere om totaal niet te oordelen. We gaan hen “Non Judgemental” tegemoet en luisteren naar hun vaak adembenemende levensverhalen.

In 2006 begon ik in Nazareth House support groepen voor vluchtelingen met HIV en in 2007 “ruilde” Nazareth house enige duizenden gestabiliseerde Zuid Afrikaanse hiv cliënten met het Johannesburgse, Johannesburg General Hospital, voor enige duizenden, meest ongedocumenteerde vluchtelingen met HIV.

En zo openbaarde zich aan mij de wereld van HIV+ vluchtelingen in Johannesburg. In Johannesburg leerde ik de legendarische Ierse Sister Mura van de Nazareth House sisters kennen. Ik werkte 13 jaar samen met deze pionier in het helpen van hiv postieven. En al die jaren bezocht ik wekelijks 20 aidspatienten in het door haar opgerichte St Basils hospice. In 2009 werd ik ook nog gevraagd landvertegenwoordiger van de Sticting Homeplan uit Breda te worden in Zimbabwe, Swaziland en Zuid Afrika. De missie van Homeplan is de aller aller armsten aan huisvesting te helpen. En sindsdien bezoek ik regelmatig missieposten in afgelegen streken van deze drie landen om met de lokale staf de allerarmsten aan een “huis, thuis en toekomst” te helpen.

In 2015 kwam er een nieuwe leken directie in Nazareth house die met de traditie van Sr Mura brak en in 2017 werden het St Basils hospice en de aidsremmers kliniek abrupt gesloten. Met enige medestanders besloot ik dat we de vluchtelingen met HIV niet in de steek konden laten en in 2018 werd de Sister Mura Foundation opgericht met als doel vluchtelingen met HIV bij te staan. We kregen de wind in de zeilen dankzij vele donors en het gebed van Sister Mura, die inmiddels in London in het moederhuis verpleegd werd. We huurden een pracht van een Anglikaanse pastorie in een volksbuurt van Johannesburg waar 80% van de inwoners uit vluchtelingen bestaat. En daar zetten we sindsdien het werk van Sister Mura, die op 27-11-2021 overleed, voort. In de komende nummers laat ik u kennismaken met de levensverhalen en omstandigheden waarin vluchtelingen met HIV die ik daar ontmoet verkeren. Ik hoop dat u met me op gaat trekken op deze fascinerende spirituele reis!

Hartelijke groet, Ricus Dullaert.

- *HIV is een sexueel overdraagbare ziekte die het immuunsysteem aantast en de weerstand zodanig afbreekt dat het lichaam geen weerstand meer heeft tegen allerlei dodelijke ziektes. Als een HIVpatient minder dan 200 afweercellen heeft (een gezond persoon heeft er tussen de 800-1500) plus een gevaarlijke infectie, wordt deze patient AIDSpatient genoemd. De vijf meest voorkomende infecties die een AIDSpatient uiteindelijk doen overlijden zijn: gordelroos, diarree, longontsteking, TBC en hersenvliesontsteking.*